

Betrokken Sociaal Werk

Position paper Social Work

Sociaal werk heeft tot doel om het sociaal functioneren van mensen te bevorderen. Sociaal werkers maken actief ruimte voor mensen die niet vanzelf ergens bij horen. Dat is belangrijk want personen komen tot bloei als ze van betekenis kunnen zijn voor anderen op een manier die past bij hun mogelijkheden en verantwoordelijkheden. Mensen zijn met talloze zichtbare en onzichtbare draden aan elkaar verbonden. Voor ons zijn mensen zo door God aan elkaar gegeven.

Relaties zijn belangrijk, maar ook kwetsbaar. Er kan veel misgaan, tussen ouders en kinderen, in vriendschappen, op school of in de buurt. Hierdoor kunnen mensen in de knoop zitten of overbelast raken. Mensen kunnen beperkingen hebben of geen eerlijke kans krijgen. Dat zorgt ervoor dat mensen gaan dolen, ontsporen of vastlopen. Dan is er zorg nodig. Deze kan gegeven worden door partners, gezinnen, families, burens, vrienden, scholen, sportverenigingen, kerken, moskeeën, bedrijven, en andere organisaties. Wanneer deze informele zorg onvoldoende toereikend is, of wanneer het voor de omgeving te zwaar wordt is er ook professionele betrokkenheid nodig. Dan komt het sociaal werk in beeld.

Sociaal werkers zijn zich bewust van het feit dat ieder mens in een situatie kan komen dat er zorg nodig is. Ze weten ook dat dingen zich herstellen of dat er een weg gevonden kan worden om tegenslag en lijden te verdragen. Naast gebrokenheid ontmoeten sociaal werkers ook veel schoonheid. Juist in intensieve tijden in een mensenleven gaan een lach en traan soms hand in hand. Aan de CHE willen we sociaal werkers opleiden die vanuit een persoonlijk gevoelde verantwoordelijkheid betrokken zijn bij de mens die zorg nodig heeft en bij diens naasten. Trouw is hierbij belangrijk omdat in sommige situaties langdurige vormen van ondersteuning nodig zijn. Sociaal werkers organiseren niet alleen zorg, maar bieden die ook en vormen een team met zorgvragers en de mensen om hen heen. Daarbij zoeken ze steeds naar de juiste balans tussen wat iemand zelf kan en moet doen en waar ondersteuning bij nodig is.

Het is voor sociaal werkers belangrijk dat ze zichzelf goed kennen en dat zij van zichzelf weten hoe hun persoon-zijn doorwerkt in hun handelen. Maar daarmee kan niet volstaan worden. Naast zelfkennis zijn vakkennis en vakbekwaamheid nodig. Sociaal werkers moeten goed op de hoogte zijn van de laatste inzichten uit onderzoek en van de methodieken die werken. Een methodiek verbindt het hart met het hoofd en maakt zo handelen mogelijk. Om goed te kunnen handelen is het ook nodig om vanuit verschillende perspectieven te kunnen kijken, om steeds op samenwerking gericht te zijn en daarbij zoveel mogelijk te zoeken naar integrale vormen van zorg. Religie en zingeving spelen vaak een rol. Sociaal werkers moeten met zorgvragers, betrokkenen en collega's een gesprek kunnen voeren over zingevingsvragen, geloof, en andere existentiële aspecten van het leven.

Sociaal werk moet aan standaarden voldoen. Dat betekent dat er beleidskaders en richtlijnen zijn. Deze zijn bedoeld om het werk op een goede manier te doen. Soms kunnen regels echter goed sociaal werk in de weg staan. Er is moed en praktische wijsheid nodig om van de regels af te wijken als het nodig is. Als de rechten van mensen of bepaalde groepen worden geschonden kijken sociaal werkers niet werkloos toe maar blijven zij trouw aan hun missie en de mensen waarvoor zij werken. Zo nodig verheffen ze hun stem om sociale verandering te initiëren. Door hun kennis over hoe overheidsinstanties, marktpartijen en maatschappelijke organisaties werken weten sociaal werkers voor welke zaken ze waar moeten zijn en hoe zij dingen geregeld kunt krijgen.

In de huidige participatiesamenleving wordt de zelfredzaamheid van mensen en de zorgzaamheid van de samenleving vaak overschat. De kloof die daarmee ontstaat kan door sociaal werkers worden

overbrugd doordat zij zowel die zelfredzaamheid als de zorgzaamheid bevorderen en bij afwezigheid ervan die rol zelf vervullen. Mensen moeten niet alleen geholpen worden een plek te *vinden*, de samenleving moet ook geholpen worden een plek te *zijn* waar iedereen past.

Bovenstaande leidt tot de volgende positionering van het sociaal werk.

1. Het werken vanuit een relationele grondhouding.

- Sociaal werkers werken vanuit een persoonlijk gevoelde verantwoordelijkheid met de ander.
- Relationele ethiek vormt voor ons de basis voor sociaal werk: zorgen voor elkaar en elkaar recht doen hoort bij de mens. Dat is een voorwaarde voor een gezonde samenleving.

2. Werken vanuit professionele nabijheid.

- Gelijkwaardigheid is daarin de drijfveer: ieder mens is in onze optiek immers geschapen.
- Problemen kunnen soms worden opgelost, veel vaker gaat het echter om samen met mensen op weg te gaan: wie of waar die ander ook is.

3. Werken aan versterking.

- Sociaal werk vertrouwt op de veerkracht van mensen, werkt vanuit vertrouwen in de ander en een hoopvolle toekomst. Daarbij richt zij zich ook op het vormen van een krachtige samenleving die plek heeft voor ieder mens.

4. Komen tot verbinding.

- Sociaal werkers hechten aan goed burgerschap, dat mensen ergens bij horen en naar elkaar omzien, en bevorderen deze waar nodig.
- Daarbij kennen wij een bijzondere plek toe aan het gezin. Waar relaties binnen en tussen gezinnen afwezig, gebroken of beschadigd zijn, zoekt het sociaal werk naar herstel.